

En colaboración co CEIDA, a Consellaría de Medio ambiente organizou unha xornada baixo o título "Modelos de xestión de residuos urbanos axeitados á dispersión da poboación". A xornada tivo lugar o 15 de maio en Mabegondo, para repetirse ao día seguinte en Pontecaldelas. Nela presentouse o novo Plan de Xestión de Residuos 2007-2017, actualmente en fase de borrador, os modelos de recollida selectiva segundo a distribución da poboación, con especial atención á recollida da fracción orgánica e a súa compostaxe ou ao aproveitamento do biogás, a recollida "porta a porta" e a compostaxe caseira.

Presentáronse así experiencias punteiras e con clara viabilidade económica, social e ambiental, contando para iso coa presenza de expertos que participaron na redacción do actual plan, no deseño, construción e operación de plantas de compostaxe en distintas zonas do Estado, na organización da recollida selectiva e a compostaxe en Austria, na recollida "porta a porta" e compostaxe en Catalunya, ou na compostaxe doméstica en Galiza.

Un dos aspectos interesantes do debate foi a adecuación destas experiencias e liñas de actuación dentro do novo Plan de Residuos. Varios expertos coincidiron en cualificar o plano como un avance, ao presentar unha filosofía encamiñada á sustentabilidade, que opta pola redución en orixe, a compostaxe e a reciclaxe en detrimento da incineración e o vertido. Criticóuselle, porén, que segue a ser un plano centralizado e que non consegue plasmar axeitadamente o principio de proximidade, o que debería traducirse nunha comarcalización efectiva das instalacións de tratamento, optando por numerosas plantas de compostaxe para o tratamento a nivel local de fraccións orgánicas recollida con elevada calidade. As experiencias en Catalunya e Austria, e tamén en Galiza coa compostaxe caseira ou mesmo coa planta do Barbanza, mostran que as pequenas plantas acadan excelentes resultados ambientais, ao tempo que son economicamente competitivas e deixan unha parte importante dos recursos no ámbito local. Pola contra, as grandes plantas presentan resultados mediocres ou

negativos, e nese sentido indícase que Nostián non é unha excepción, senón que era previsible. Apúntase así que a experiencia positiva da planta do Barbanza poderíase ver arruinada coa excesiva ampliación das instalacións e do ámbito de aplicación.

Aposta o plano pola dixestión anaerobia, mais tamén neste caso o éxito ou fracaso das plantas (non só desde o punto de vista da calidade do compost, senón tamén do biogás que se consegue producir) está directamente relacionado co seu tamaño. A maioría das grandes plantas construídas ao longo da última década están practicamente inoperativas.

A compostaxe da fracción orgánica do lixo deféndese como unha opción ambiental e economicamente viábel, mais require que sexa mesturada con triturado ou fracción vexetal para mellorar o proceso e minimizar as emisións de substancias olorosas. O plano non prevé nin detalla a loxística da recollida e transporte desta fracción (restos forestais, etc.) que, por outra banda, se ve dificultada no caso das grandes plantas.

O modelo austríaco, diverso en canto a solucións, xa que están presentes a compostaxe caseira, comunal e comarcal, ademais dos tratamentos mecanico-biolóxicos e a incineración, foi presentado como unha referencia válida a ter en

conta. Este modelo funciona con base a tres prioridades: i) Compostaxe caseira, canta máis mellor; ii) Recollida selectiva e compostaxe a pequena escala (a nivel de pequenas comunidades e a nivel comarcal); iii) favorecer a compostaxe agrícola, para tratar residuos agrícolas e para a co-compostaxe con residuos domiciliarios. Esta última vía de integración ten grande importancia tamén en Galiza, e na práctica mostra un grande potencial para aumentar as rendas no medio rural. Así, máis de 500 plantas de

**"O novo plan de residuos non consegue plasmar axeitadamente o principio de proximidade"**

compostaxe están operativas nese país, desde pequenas plantas ate outras de tamaño medio. A capacidade media é de 2.400 t/ano, o que equivale a unha pequena comarca ou vila de dez a vinte mil habitantes, e permite a creación de entre 3 e 4 empregos directos (a razón de 1 emprego por cada 800 t de residuo orgánico).

En definitiva, alternativas ecolóxicas, de baixo custo en investimento, de baixa tecnoloxía mecánica, e intensivas en emprego e actividades de educación ambiental... no corazón da Europa "tecnoloxicamente máis avanzada".

